

Генадий Парашкевич

Шпионин в юрския период

ПЪРВА ЧАСТ ДА СЕ ОТКРАДНЕ МАШИНАТА НА ПАРК!

1

...Заповедта на Консултацията беше залепена върху бакелитовата дъска.

„Да се даде извънреден отпуск на инженер Д. И. Бериман“.

Отпуск!...

Изпълнен от мрачни предчувствия, минах покрай вкаменилата се от моето появяване машинописка Джоун Стайлз (двадесет и пет годишна, с трудов стаж в Консултацията седем дни, страхува се от новото си място, вдовица, бащата на детето ѝ, Ричард Стайлз, автомеханик, загина при автомобилна катастрофа) и пред вратата на приемната се сблъсках със секретарката на шефа Хелън Джукс (с безупречна репутация, трезв и остър ум, слабост към театъра, която впрочем никак не ѝ пречеше да си гледа работата).

– Чакат ви.

Кимнах на Хелън, но влязох не в приемната, а в работилницата – манастира на рижия радист Щайбърг. Главата ми се пръскаше от болка. Вчерашните събития ме тласнаха твърде далеч, но за съжаление в такива моменти само алкохолът ме спасява от смъртоносната сука...

Щайбърг беше отишъл на обяд. Върху масата стърчаха празни бутилки от минерална вода. Злобно се изплюх и запалих цигара.

Джек Бериман беше „инженер“ колкото и аз. Никой не пише във ведомостта на Консултацията „индустриален шпионин“. Обикновено слагат общоприети термини. А и нашите интереси са съвсем „обикновени“: състезателни мотори, химия, електроника... Интересува ни всичко... Впрочем точно в химията, струва ми се, с литиевите батерии „изгърмя“ сестрата на Бериман – Джой. Провалът (мина само с шок) така подеждаше на Джой, че тя след като подписа необходимите книжа (благодарение на Джек), напусна Консултацията (рядък случай) и сега помагаше на някакъв далечен роднина в бара на фирмата „Травъл“. Това умилостивяваше сантименталния брат на Джой, но мене ме озлобяваше.

И аз, и Джек попадахме в графа тринадесета в списъка за

придобиване на информация от конкуренцията. Да си призная, графите от петнадесета до двадесета също имаха известно отношение към нас... Ето защо неочакваната заповед за извънредния отпуск на инженер Бериман ме поразиха страшно неприятно. Фирмата „Граеъл“ – а именно срещу нея тръгна Джек по заповед на шефа – не беше от най-спокойните. Ако охраната го е спипала на неподходящо място или по неподходящо време, не му завиждам.

Случаят с фармацевтите, случаят с „Експерта“, случаят с комбинат „СГ“ – имах пълното право да се гордея. Но провалът на двама наши агенти – първо на Данвил (операция „Ле Рой“), а сега и на Джек не можеше да не ме кара да настръхна. Уморих се. Изпитвам постоянен, изтощителен страх. Страх от излишна дума. Страх от излишен жест. Страх от неочаквана среща... Цяла година крия в касата си няколко магнитофонни ленти с подробен запис на няколко твърде важни операции, извършени от Консултацията вътре в страната. Тези записи ми струват много пари и за нула време могат да погубят цялата Консултация, но все пак дори срещу свободата си не бих се решил на такова нещо... Страх!... Всепоглъщащ страх!... Оставаше ми да чакам, да се надявам на някаква случайност, а когато се чувствавах особено зле, прибягвах до бутилката...

– Чакат ви! – повтори Хелън, като едва откряна вратата.

Кимнах.

– Не бива да пиете толкова – с професионална загриженост ме посъветва тя. – Човек има един черен дроб.

2

Подвижният кабинет на шефа беше съвсем близо, но преди да пресека коридора, си допуших цигарата. Когато хвърлих фасата, ръката ми трепна. Изругах и влязох в стаята за тренировка, облепена с тежки стоманени блокове.

Върху двойното стоманено въже прикрепих нова мишена – бягаш прегърбен силует на човек, – придърпах я на около четиридесет крачки напред и пристъпих към пулта... Пет изстрела с тридесет и осем калибров пистолет, пет с „Магnum“ – гилзите иззвъняха в пластмасовата бариера...

Уверих се, че ръката ми е сигурна. Дупките бяха в центъра на мишената, в смъртоносния сектор „К-2“.

– Не е лошо! – одобри Хелън, която беше надникнала през вратата.
– Обаче ви чакат!

3

– Ел! – каза шефът, като изтриваше ръката си със салфетка. – Ужасно мирише, но това е газ.

Шефът беше се състарил. Лицето му е подпухнало, но очите му светят от ентузиазъм. Кимна ми към бюрото:

– Нещо ново! Виж!

Едва удържах в ръката си бодливата топчица.

– Залепва се дори за пластмаса – гордо отбеляза шефът. – Това дребосъче може да се приеме на разстояние километър и половина с всякакъв радиоприемник, работещ в диапазон от осемдесет до деветдесет мегагерца. Авторът? – Той се усмихна: – Наши приятели!...

Запалих цигара, обърнах се и погледнах през прозореца.

Беше още рано, но в каменното дефиле на града вече боботеха хиляди коли, притискайки се една о друга. Сивкавият облак от мъгла и пушек размазваше очертанията на сградите, дори цветните реклами изглеждаха отгук мъгляви.

– Бериман не се завърна, Ел!

Без да се обръщам (това нямаше да промени нищо), попитах:

– Някои подробности? – и като стиснах юмрук, включих микрофона, вграден в сребърния ми пръстен.

– Бериман отиде във фирмата „Травъл“.

– Да – добавих. – Надземният комплекс и двойно по-големият под земята. Състезателните мотори. Обезопасяване от категория „луке“. Джек не искаше да се захваща с тази работа.

– Благодаря ти за откровеността, Ел. Подписах заповед за отпуск на Джек.

– Провал?

– Да.

– Електронен пост – припомних си на глас. – С четири ключа. Телеапаратура. Свободна охрана... Кой пост не е успял да премине Джек?

– Не знаем.

– Печално – заключих... Това не беше точната дума. Но и формулировката „отпуск“ също не отразяваше същността на въпроса. „Безсрочен отпуск“ бе по-точно.

– Подробности?

– Всичко, което знаем, е, че Джек е преминал някои от постовете. След това следите се губят. Може би се спънал пред сейфа... Купихме изгубените от него записки. Луди пари, Ел, но все още се надявам, че ще си възстановим загубите.

– В записките има ли ключ?

– Ще се наложи това да изясниш ти, Ел!

– Настоявате за нова операция?

– Да. Има сведения, че машината, над която работят конструкторите на „Травъл“, ще ликвидира целия транспорт на колела. Не забравяй, че автомобилните и железопътните компании по-често прибягват до услугите ни. Доста сме им задължени.

– Но нали фирмата „Травъл“ има изпитателен полигон. Защо трябва да се започва от сейфа?

– Полигонът е блъф! Машините на полигона са за отвличане на вниманието. Истинският модел е в сейфа. Възможно е дори да се изпробва там, вътре, в стоманената камера.

– Кога започваме операцията?

– Утре!... Засега проучи това. – Шефът ми подаде, записките на Бериман и аз веднага ги познах. – Прегледай много внимателно всяка страница. Възможно е Джек да ги е загубил нарочно. Обърни внимание на всеки знак, на всяко задраскване. Ти познаваш Бериман и системата му. Можеш да забележиш онова, което ще се изплъзне от окото и на най-внимателния специалист. Чакам те утре сутринта, Ел.

Когато тръгнах към изхода, шефът се усмихна:

– Изтрий пред мен записа, който успя да навъртиш...

4

За седем години не съм имал нито един провал. Никой, освен може би Лесли, не ми е турял крак. Никой, освен може би алхимиците, не са ме поставяли в безизходица. Постоянно, необикновено ми вървеше. Но това не можеше да продължава цял живот – провалът на Бериман прозвуча като първо звънче... Нямаше къде да отида, нямаше с кого да поговоря. Нито една жива душа не знаеше адресите ми, а онези, които се досещаха за тях, не биха искали да разговарят с мен. Наистина имаше един, военният медик Хесъп, който беше твърде разговорчив човек. След като мина в оставка, той започна да колекционира живопис и

държеше разкошен апартамент в най-елегантния район на столицата. Хесъп беше личен приятел на шефа и неведнъж е помагал на Консултацията. А с мен го свързваха нещо като роднински отношения – именно той ме въведе в работата и ме обучи в тънкостите на шпионажа. Взаимното ни доверие беше толкова голямо, че понякога аз му се оплаквах от преумора или споделях за случайна интрижка. Това трогваше стареца.

Тръгнах за дома на Хесъп с голяма скорост, но на паркинга нямаше нито едно свободно място. И за какво щях да говоря сега с него? За несподеленото с шефа желание да изляза от играта ли? За Джек? Или за методите на индустриалния шпионаж и съдбата на неговите гении?...

Предпочетох друг вариант. Паркирах колата пред бар „Комета“. Да се видя с Джой – това също е утешение... Седнах на масичката до прозореца и я зачаках.

След като в „Комета“ започна често да идва Нил Форман (четиридесет и две годишен, радиоинженер, разведен, децата му почиват в частния пансион „Сиймър“, автор на три учебника), Джой недвусмислено беше изразила нежеланието си да се появявам в бара. Джек също ми беше намекнал за това (той се грижеше за сестра си), но на мен ми се стори, че Джой, а също и Джек не казват всичко...

По дяволите! Джек изчезна и сякаш светът опустя...

Бериман беше от онези шпиони, които не се предават така лесно. Той извърши няколко операции, достойни за големия талант, и аз неведнъж бях благодарен на съдбата, че ми е изпратила такъв съдружник.

Взех внимателно да изучавам записките. Не изпусках нито един знак, нито една цифра, нито една драскулка. Тъкмо когато не оставаше никакво съмнение за безполезността на цялата тази работа, открих дребни, внимателно сбити в един ред букви: „Елвремевсейфа“. Джек се обръщаше към мен! Той е бързал! Но какво значение има времето? Възможно ли е да се пази времето в сейфа?... Усмихнах се – след алхимичите за мен нямаше нищо невероятно...

След това си помислих, че може да е капан. Не е трудно да се поправи почеркът. При това записките вече са били, в чужди ръце... Провокация? Едва ли... Какъв смисъл има да се предизвиква нова операция на врага, преди да си се оправил с предишната?...

– Здравей, Ел!

Джой... Тя влезе и аз трепнах. Красиви коси, големи изразителни очи... Като вдъхнах познатия мирис на лек парфюм, попитах:

– Свободна ли си?

– Не за теб, Ел.

Кисел метален вкус по небцето и езика – колко пъти съм го изпитвал!... Неведнъж съм имал възможността да прикача за бельото на Джой някое и друго изобретение на шефа и да „пораздрусам“ по този начин приятелите ѝ, но винаги са ме спирали Джек и... нежеланието да загубя Джой... И нито веднъж не го сторих...

– Виждал ли си Джек? – попита Джой и отново почувствах отвратителния вкус по небцето и езика си.

Като се наведох към Джой толкова близко, че да мога да ѝ прошепна, изтърсих:

– Ще ти пише, Джой. Нали е в отпусък.

И се изправих.

Сега, след като миниатюрното изобретение на шефа здраво се лепна за чорапа на Джой, изпитах разочарование... Чуждата тайна! – тя ни се струва недосегаема, но, господи, колко леко можем да проникнем в нея!

– Приличаш на хищник, Ел – сухо забеляза Джой. – На стареещ хищник – лъв, лешояд. Ти си откачен, Ел. Всички там сте такива.

Усмихнах се. Тя нищо не знаеше за Джек. Странно, но това ме успокои, колкото по-малко хора знаеха за провала му, толкова повече шансове имах аз да спечеля.

Поклащайки бедрата си, Джой отиде към бара. Не се съдържах и включих пъхнатия зад месестата част на ухото си микрофон. Шефът беше прав – изобретението му работеше великолепно! Миниатюрният предавател, лепнат за чорапа на Джой, улавяше всичко, което попадеше в обсега му. Гласовете на мъжете около бара, дрънкането на съдовете, щракането на запалките, шума от водата... Сега вече, помислих си злобно, ще науча с какво се занимава бившата ми приятелка по вечерно време. В това е нашето предимство, предимството на господарите на разголения свят – да знаят всичко!

Появи се Нил Форман. Типичен интелектуалец с отсъстващ израз на малко разногледите му добри, приятни очи. Не зная какво е намерила в него Джой. Може би умее да говори. Джой има слабост към красивите думи... Впрочем сега Форман явно бързаше. Чух шепота му:

– Както винаги, в десет.

– Не – възрази Джой. – Ако дойда, ти няма да ме пуснеш, а аз трябва да ставам рано.

– Какво да правим? – Гласът на Форман прозвуча смутено.

– Нил, по същото време можеш... да наминеш при мен...

Отдалеч видях усмивката на Джой. Обикновена усмивка на

обикновена жена. Но тя породи в мен гняв... Как ли щеше да изглежда, ако ѝ кажех за съдбата на брат ѝ!... Добре!... Преглътнах горчивото уиски и излязох от бара.

5

Не бях пил много. Това ми помогна да разбера, че в жилището ми са идвали „гости“.

Най-напред, никога не слагам фотьойла си до прозореца. Той е нисък, а аз обичам да гледам надолу – към улицата, не в празното сиво небе.

Второ, в стаята се чувствава мирис, какъвто оставят след себе си закоравелите пушачи.

Трето, някой си е играл с електромера – пломбата е изместена...

Разходих се из стаята. Погледнах в бюфета зад телевизора, зад репродукцията на Виан, опипах фотьойла и масата... Нищо... Обикновена проверка на Консултацията?... Може би... Но трябва да сменя жилището си. Идвали са хора, от които се страхувам.

6

Не зная от какво се събудих. Щракане, шум... Часът беше единадесет. Веднага си спомних за Джой. Надянах халата, отидох към бюрото и настроих приемника – една мощна, компактна уредба, конструирана специално за такива случаи. Хъркане и шепот изпълни стаята. Завъртях скалата и задъхващият се шепот на Джой ме удари в ушите:

– Не ме гледай... Светни лампата... О-о-о! Ама че ръце имаш!...

Звук от целувка. Шепот.

Неведнъж ми се е налагало да се вмъквам в съкровени тайни. Но никога не съм изпитвал такава болка, такава ярост! Джой не ми даваше никаква надежда! Нейният шепот ме уби!...

След това дълго мълчаха. Донесох си уиски, настаних се във фотьойла и сега Форман заговори. Залепих се за приемника... Форман говореше за Джек! Разбира се, не назоваваше името му. Със смях, с ирония и с неприкривано тържествуване на честния конструктор той описваше гърченето на мнимия агент, опитващ се да се добере до сейфа.

Джой се разсмя:

– Престани... Да говорим за друго...

Звук от целувка.

Ще се засмееш другояче, ако знаеш, че става дума за брат ти!...

Добре!

Изключих приемника, налях си уиски... Ще се заема с тази операция! Тя ще ми бъде последна!

С умиление си помислих за лентите, скрити в сейфа на Хесъп. Бъдещето ми беше осигурено. Оставаше малко – операцията срещу „Травъл“ и разговора с шефа... Първото е лесно, пресметнах аз...

7

Като знаех, че централните магистрали са претоварени сутрин, тръгнах по околостръстната. Но и тук се натъкнах на задръстване. До жълтите стени на надземния комплекс на „Травъл“, върху фона на струпалите се автомобили бушуваха пламъците на гигантски огън – гореше бензинова цистерна, която се беше блъснала в голям камион. Пожарниците се суетяха около огъня. Любопитните се пъхаха в пламъците. По възбудените им лица се четяха зле прикривана радост, тревога, отчаяние.

Някакъв мъж изтича от канавката, полугол, раздърпан, скочи в една кола и трясна вратата... Може би виновникът за катастрофата?

Погледите ни се срещнаха.

Страх и учудване се изписаха по небръснатото лице на похитителя. Разбрах – той ме позна!

Жалкият, но предизвикателен поглед ме измъчваше по целия път. Кой беше този човек? Алхимик? Индустриален контраразузнавач? Фармацевт?... Не откъсвах поглед от пътя. Страхувах се да гледам към хората. Дори Хелън, която ме въведе в приемната, не се съдържа:

– Лошо ли спяхте?

Влязох в кабинета, без да отговоря. Шефът ме огледа внимателно:

– Лошо изглеждаш, Ел.

– Не е ли все едно?

Той се засуети, но в последния момент се реши:

– Виж тези писма и документи.

„Симон Ла Пар – прочетох върху едно удостоверение. – Южноафриканска република, вестник «Стар», собствен кореспондент.“ Писмо до Симон Ла Пар от жена му – Елизабет Тейяр. Писмо от инженер-

конструктора Н. Форман до журналиста Ла Пар – предложение да посети фирмата „Травъл“... Почеркът на Форман беше ясен, едър, четлив...

– В осем часа сутринта – поясни шефът – инженер Форман заминава за филиала на фирмата. В десет, докато истинският Ла Пар спи след дългия полет, ти с неговите документи ще влезеш в територията на „Травъл“. Отгук започва рискът, но Бериман доказа, че той е в рамките на допустимото... ако не се допусне грешка. – Шефът ме погледна и се засмя: – Уверен съм, Ел, че ти ще се справиш. Гласът му стана твърд: – Разрешавам ти да използваш всички средства.

– Като дублираше Джек – продължи той, – ти изучи системата за охрана на „Травъл“. Първи и втори пост са обикновени патрули. Те се интересуват от документите. Трети пост сме го купили. Луди пари дадохме, Ел, но твоят успех ще компенсира разходите. Обърни се към човека, срасан на прав път. Той ще бъде облечен с кариран костюм и, разбира се, ще те познае. Следващият пост е електронен. Възможно е да те прегледат с рентген. Не чакай това да стане. Прибегни до „Магнума“, само така ще можеш да проникнеш в кабинета на Форман и в сейфа. По коридорите има алармена телефонна инсталация. Това ще ограничи времето ти – най-много пет минути. Трябва да действуваш за четири минути. Не допускай да те спрат. Вдигни шум. Като се добереш до машината, незабавно катапултирай. Не се страхувай от нищо – където и да те изхвърли, ние ще те намерим веднага.

– Доколкото зная, Форман не е засекретен. Освен това срещал съм го без охрана. Защо да не започнем от него?

– Той е само един механик, Ел. Не знае нищо повече от нас.

– А какво знаем ние?

– Почти нищо.

– Какво влиза в това „почти“?

– Това, че рожбата на фирмата „Травъл“ се движи по вертикала.

– Не разбирам.

– Аз също.

– А информацията от външния пазар?

– В ЮАР и Япония се забелязва повишен интерес към работата на фирмата. Не са ни известни опити за внедряване. Инженерите на „Травъл“ са отказали да работят за Консултацията, пренебрегвайки обещанията на Кронър-младши.

– Който е способен да открадне яйцето, той ще открадне и кокошката. Нима там няма някой, комуто би се поискало да погъделичка господаря си?

– „Травъл“ няма господар, Ел.

– Значи ли това, че зад нея стои държавата?

– Да.

– Тогава...

– Ел, това не е обикновена операция. Ето защо с нея се зае Бериман, а сега... ти.

– Значи срещу мен ще бъдат не само охраната на фирмата, но и момчетата от „Бране“, „Интьрстейт“, „Уекенхат“ – цялото индустриално контраразузнаване?... Смятате ли, че те няма да обърнат внимание на южноафриканския кореспондент?

– В това отношение всичко е наред. Форман е известен специалист. Поканата на Ла Пар е санкционирана отгоре. Възможно е професията му да бъде камуфлаж. Фирмата „Травъл“ е заинтересувана от бъдещи купувачи... Запомни едно: тази операция е необикновена. Каквото и да се случи, ти трябва да се движиш само към сейфа! Само в това ти е успехът. Можеш да излезеш от „Травъл“ само с тяхната машина. Ако се върнеш, в теб ще стрелят дори подкупените от нас хора. Те ще се страхуват от провал и затова ще те убият.

– Кой е идвал в квартирата ми?

– Пазят те, Ел – отклони отговора шефът.

– Добре. Още един въпрос... Проверявали ли сте Джой Бериман? Тя за кого работи?

– Имаш подозрения ли? – Той се засмя. – Не... Остави ги... Много внимателно следим всяка нейна крачка... Отношенията ѝ с Форман са предизвикани от съвсем лични причини... Джек имаше известни надежди по този повод, но напразно. Форман е лекомислен човек.

Той не се доизказа. В кабинета (нечувано нарушение на реда) влезе Хелън Джукс. Върху лицето ѝ беше изписан такъв страх, че шефът, без да я пита за нищо, дръпна от увисналата ѝ ръка телефонната слушалка с влачещ се по пода шнур.

– Ти? – смая се той, изблещил очи.

Не исках да преча на шефа и отидох до прозореца. Пред очите ми попадна вестник. На разтворената страница се усмихваше излъскан красавец. „Джек Харби – първа цигулка в оркестъра на «Дилън»! Трупът на Джек е намерен в каменоломнята!“

Нервно хвърлих вестника.

Шефът предаде слушалката на Джукс бавно, внимателно, като някаква скъпоценност. Никога досега не бях виждал такава открита усмивка на подпухналото му лице:

– Свободна сте, Хелън!

И веднага тържествено, едва ли не с благоговение, се обърна към мен:

– Ел! Ти ще се справиш с тази работа!... Но запомни, запомни, запомни – имаш един-единствен изход: към сейфа!

8

След около пет минути шефът развеселен ме караше по околоръсния път, като ми обясняваше как да намеря сътрудниците на Консултацията, в случай че непознатата машина ме изхвърли на територията на „Травъл“.

– Тук – посочи шефът – ще работи санитарно-пътната бригада на майор Данинг. Познаваш го... Там ще се извършва ремонт на магистралата. Кронър-младши... По на юг – учение с хеликоптери. Шмид... Страхотни разходи, но просто сме длъжни да рискуваме... – Потупа ме по рамото и попита: – Имаш два часа. Какво ще правиш?

– Откарайте ме до „Комета“.

– По това време Джой не е там.

– Няма значение. Знаете, че съм суеверен...

9

В залата нямаше никой. Зад паравана някаква нова изтриваше съдовете. Когато се навеждаше, дългите й коси красиво падаха върху голите й рамене. Кимнах и я помолих за кафе.

Притисках лявата ръка до тялото си и чувствавах успокоителната топлина на „Магнума“ под мишницата. Пийнах от кафето. Премислих възможностите. Не бяха много, но все пак имаше такива... И изведнъж ми се стори, че някога, много отдавна, съм преживял всичко това... Кога?... Къде?... В Итака?... В Бърдок... Не, там беше друго.

В бара влязоха двама. Единият дълъг, с плоско бледо лице, подвижен като ръгбист, каза нещо на момичето. То се усмихна и погледна към мен. Отвърнах на усмивката й. Вторият, с тъмен кариран костюм, спокоен и уверен, приближи до моята маса с чаша в ръка, наведе се ниско и каза:

– Младежо, твоят пистолет е под мишницата, а моят – в джоба.

Разликата е голяма, нали?... Стани и марш към вратата зад тезгяха. И не се дърпай, барът е заварден, а приятелят ми стреля не по-зле от мен.

Свих рамене и се подчиних.

Така влязохме, аз напред, те отзад, в голяма стая, за чието съществуване никога не съм подозирал. Тук ми взеха „Магнума“ и документите.

– Хубави книжа – каза дългият.

– Сложи ги на масата! – Резкият и неочакван глас ме накара да се обърна. Но в стаята нямаше никого освен тези двамата. Досетих се – заповядвах чрез микрофона.

– Изреди постове на фирмата „Травъл“ – заповяда същият глас.

Това вече беше сериозно!... Без да се противя, характеризирах всеки пост като научен урок.

– Можеш ли да отвориш каси?

– Не по-лошо от Травай¹ – усмихнах се аз.

– Коридорите на „Травъл“ – произнесе невидимият – са снабдени с телевизионна апаратура. Всяко движение се фиксира на екраните. На какво се надяваш?

– На реакцията.

След като помисли малко, невидимият забеляза:

– Готов съм да ти повярвам... Надявам се, не се смущаваш, че на една и съща пътечка са се срещнали двама ловци?... Ние също се интересуваме от машината на Парк.

– Какво е това?

– Същото, което и ти търсиш! Единствената машина, способна да дава абсолютно алиби.

– Искате да ми помогнете ли?

– Да. – В гласа на невидимия се промъкнаха заповедни нотки: – Но машината на Парк ще бъде наша! Чертежите и книгата са твои. Но машината е наша. Ние сме механици.

– Знаете ли с кого разговаряте? – бързо попитах аз.

– Разбира се, че не с Ла Пар. Ти си Милър от Консултацията. Достатъчно ли е?

– Напълно.

Фил Номън – ето с кого разговарях! Главатарят на една от най-могъщите гангстерски фирми. Какво пък, на него машината на Парк

1. Батист Травай (прякор „Кралят на алибито“) – известен гангстер, специалист по разбиване на каси.

наистина можеше да му послужи...

– Сега ти ще излезеш – каза Номън. – Вземи „Магнума“ и документите. И запомни – няма да те осветят на електронния пост. Ако твоят шеф е решил да те провали, няма да му доставим това удоволствие. Няма да те осветят, значи няма да ти се наложи да влизаш в схватка по средата на пътя. Приеми това като аванс. Всичко останало – после; каквато и да е сума, която и да е страна. Държа на думата си.

– Какво представлява машината на Парк?

– Това не зная. Но човекът, който я управлява, не зависи вече от никого.

– И от вас ли?

– И от нас – сухо забеляза Номън. – Но не забравяй, че дори и такива вълци-единаци като теб живеят сред хора. А в този свят не можеш да се скриеш.

– Значи мога да разчитам на електронния пост?

– Като на себе си!

Кимнах. Не се съмнявах в заинтересоваността на Номън. И той не лъжеше – машината на Парк си струваше голямата игра.

– Върнете вещите на Милър!

Като смукна от цигарата (веднага си спомних миризмата на „гостите“), дългият (около тридесет и пет годишен, кафяви очи, вертикална бръчка на челото, три изкуствени зъба, щръкнали уши) ми попаде „Магнума“ и документите. Усмихна се... „На този може да се вярва“ – реших аз.

Тръгнах към вратата, като се оглеждах, но гласът на Номън ме спря:

– Не мисли за шефа. Сега ти си опасен за него. Рано или късно ще те извади от играта... Тази операция – чрез нас – ще ти донесе свободата. Надявай се на нас!

– Да, разбрах.

10

В залата нямаше никакви промени. Затова пък нещо неуловимо се беше променило в мен. Два пункта от шест: постът, купен от шефа, и постът, купен от Номън – в това ми беше надеждата... И като се усмихнах на момичето, попитах:

– Искаш ли да се срещнем?

Суеверното чувство ме спираше – не питай. „Не“ ще бъде лош знак! Но момичето се усмихна:

– Днес съм заета.

– Имам пред вид утре.

– Ще чакам – след кратко мълчание произнесе то. Не зная какво изразявах с лицето си, но момичето трепна. „Нима хората се плашат от мен?“ – помислих си аз...

Това сигурно не беше така, защото момичето повтори:

– Ще чакам.

Отново почувствувах надежда.

11

Сега, когато зад гърба ми вече стояха Номън и Консултацията, аз се успокоих. Внимателно огледах сляпата метална врата на „Травъл“. Мирен индустриален пейзаж... Но там, зад вратите, винаги цареше нервно напрежение, това знаех със сигурност. Всеки човек, било мияч на прозорци, санитар или шофьор на камион би могъл да бъде шпионин. Не случайно „Травъл“ е обкръжена от голи поляни, мушнала се е под земята, закрила е светлините със звуко-непроницаеми пердета, които при всеки подозрителен шум автоматично затварят всичко.

„И все пак – гордо си помислих – ние, професионалистите, можем да надхитрим всякаква охрана. Тя се възлага на хора, а каквито и да са те, могат да сгрешат – в това е ключът.“

Натиснах звънеца.

– Документите!

Само за около пет минути ме пуснаха в контролния тгункт. Мушнах здравите си ръце в джобовете на дългото сако, червендалест набит мъж, прислонил се до стената, внимателно ме огледа като телевизионна камера. Вероятно видът ми го удовлетвори и аз се озовах в един коридор, където сержантът ми взе документите и ме съпроводи под решетъчната арка на втория пост.

Тесен каменен коридор без нито една врата. Точно тук ми тикнаха в ръката жълта карта. Това направи мъжът с косата на прав път и тъмния карирай костюм. Той седеше на пулта съвсем сам, но това можеше да излъже само един новак – тук се подслушваше всяка дума!

– Симон Ла Пар? – поинтересува се дежурният.

Подадох му върнатите ми от сержанта документи. „Карираният“

съсредоточено ги прелисти и се загледа в мен. „Ако шефът е решил да те провали...“ – спомних си думите на Номън... Но за щастие Номън се излъга.

– Извинете за формалностите – каза дежурният. – Чакат ви.

Следващият пост беше електронният.

Ако Номън не беше вложил в тази операция свои, и то не малко пари! – тук вече трябваше да пусна в ход „Магнума“... Но аз дори не по-сегнах към ремъка – вярвах на Номън и знаех, че скритите камери ме наблюдават.

Мъжът с кафява риза, плешив, загорял, без вежди, сякаш го бяха обгорили на печка, бавно се надигна от стола:

– Симон Ла Пар?

– Да.

– За какво ви е оръжието?

– Това не е оръжие. Това ми е писалката.

– Моля да сложите на масата всички намиращи се въз вас предмети.

– Ключовете от колата, „писалката“, запалката – сложих изброените вещи на масата... „Магнумът“ под мишницата ме изгаряше... С какво съм предизвикал подозрение?...

Телефонът иззвъня. Без да сваля очи от мен, дежурният взе слушалката:

– Придружвач?...

Той се обърна към мен:

– Защо нямате придружвач?

– Аз съм журналист. Интересуват ме преките впечатления. Така се уговорихме с инженер Форман.

– Лична инициатива – изрече в слушалката дежурният и аз не го поправих, тъй като той се усмихна: – Инженер Форман ви чака.

Може би така ми се стори, но той намигна... Бързо и незабележано... Сигурно само така ми се е сторило... Но... Инженер Форман не може да ме очаква! Сега той трябва да се намира на няколко мили далеч отгук!... В широкото пространство на двойната врата, водеща към кабинета на Форман, разхлабих ремъка, придържаш пистолета. Блъснах вратата и се представих:

– Симон Ла Пар...

Впрочем думите бяха излишни.

Пред мен, сложил ръка върху пистолета си, вперил напред презрителен поглед, седеше инженер... Форман! Вратата зад гърба му

несъмнено водеше към сейфа и беше полуоткрехната. „Пропуск? – помислих си аз. – Или капан?...“

– Е? – грубо попита Форман. – Какво ви накара да се представите за моя приятел?

Даде ми петнадесет секунди – точно толкова, колкото му трябваша за въпроса. Но тези петнадесет секунди ми бяха достатъчни. Грабнах „Магнума“ и стрелях в пълните, мърдащи уста на Форман, които вчера се докосваха до моята Джой!

И се втурнах към сейфа.

Сирената зави в момента на изстрела – техниката както винаги се оказа на висота. Но хората си оставаха хора. Когато скочих към вратата на сейфа, часовият току-що се обръщаше. Стрелях в гърба му и хлопнах тежката бронирана врата.

Стоманен съндък! – отгук не машина, ами и мишка не можеш да измъкнеш! Усмихнах се – тези конструкции, които се издигат по средата на сейфа, могат ли да се движат: грамадни, по-високи от човек капсули, лишени както от колела, така и от крила.

– Виждаме ви! – разнесе се глас в говорителя, закрепен над вратата на сейфа: – Отворете сейфа и предайте оръжието!

Друг глас, който явно се обръщаше към сътрудници, заповяда:

– Да се изключи електронният пост!

Не можах да съдържа усмивката си. Купеният от Номън човек се издъни! Колкото и да му бяха платили, нямаше да му се размине един солиден разпит. А подобни разпити са твърде вредни за репутацията и здравето...

Направих крачка към капсулите.

– Уредът е под напрежение! – предупреди гласът. Усмихнах се. Сейфът беше от стомана. Ако беше под напрежение, отдавна да се бях превърнал в купчинка пепел.

Върху една от капсулите беше написана думата „Зеро“. На втората – цифрата „едно“. Доверих се на интуицията си и избрах „Зеро“.

„Травъл“ – кой знае защо, си помислих. – „Пътешествие...“ Пъхнах се в капсулата и ударих с глава прекъсвача. Лумна светлина, която освети обкръженото с прибори пространство. Ръчката беше една – в центъра, и аз бавно я дръпнах към себе си... Ниско бучене! Лампите гаснат! Зарадвах се: източникът на енергия беше автономен.

Бученето се засили.

Погледнах през мъничкия илюминатор, но не видях стоманените стени. Пред мен танцуваше цветна дъга, полутъмна мъгла, през която се

мяркаха ту дървета, ту облаци – размити, почти неопределени. След това силна болка ме удари в мишниците, стисна ме като в юмрук. Но макар че губех съзнание, аз тържествувах. Джек Бериман знаеше, че машината на Парк можеше да се открадне! И аз го направих!

ВТОРА ЧАСТ НАЙ-КРАТКАТА МИ ОПЕРАЦИЯ

1

Свестих се все така гържествуващ – аз направих това! И веднага се опитах да се обърна в тясната капсула, която беше легнала настрани. Слаб сноп светлина падаше към забития в земята илюминатор. Зад дебелото кварцово стъкло се виждаха смачкани от капсулата листа... Къде съм изхвърлен? Кой ще ме намери най-напред? Номън? Шефът? „Травъл“?...

Прехвърлих „Магнума“ в джоба на панталона си, отворих люка и се изгърколих върху острата като вълна трева. Лъхна ме влажен спарен въздух. Под краката ми жвакна кал и излетяха ято паякообразни насекоми. Един дебел обрасъл клон с полепнали по него гъби ми пречеше да видя цялата поляна. Направих не повече от пет крачки, които преди един час не биха ме затруднили, но сега ми отнеха всички сили. Задъхано се строполих върху едно дърво, хвърлих мокрото сако и чак сега се огледах.

Машината на Парк се намираще в средата на огромна поляна, обрасла с трева и дървовидна папрат, изгърбена, изровена и спускаща се към остър трап. Заоглеждах околността смян. Каква е тази жилеста лъскава папрат, стърчаща над тревата като медицински скалпели? Какви са тези огромни клони, настръхнали с бледосините си пера? Така ги и определих – пера, макар че между тях сияеха ослепителни бели цветя.

От време на време иззад храстите, обкръжаващи поляната, изникваха мътни облаци, сякаш наблизко работеше безшумна парна машина. „Тропиците!“ – изумих се аз. Спомних си как шефът ме предупреди – където и да попаднеш, ние ще те измъкнем!... Впрочем и Номън ми обеща същото.

Вече без да се крия, се върнах в машината и затворих плътно люка. Някаква зеленикава твар, подобна на жаба, беше успяла да се вмъкне вътре и на кожената седалка бе цъфнало зеленикаво слузесто петно.

Като затварях люка, ми направи впечатление, че капсулата се бе преобърнала и заседнала в края на голяма дупка. Дупката беше подозрително прясна, до половината пълна с вода и толкова грамадна, че човек

можеше да се изкъпе в нея. Подобни дупки, сякаш тук се бе окопавало военно поделение, се виждаха чак до сивата горичка и изведнъж се сетих: ами че това сигурно са следи! Следи от огромен звяр, който вероятно броди наоколо. Сякаш в потвърждение на страшните ми подозрения, някъде отдалеч се чу пронизителен вик... Звяр ли крещеше, или човек – не можах да разбера, но като взех „Магнума“ в ръка, рискувах и се мушнах в храстите.

Дебелите ветрила на блестящите листа покриваха клоните на непознатите за мен дървета. Гората скоро свърши. Пред мен се появиха бледи пясъци, които се преливаха в също такава бледа вода на плоско езеро с много скалисти островчета. Някаква мъгла се виеше, фосфоресцирайки, и се стелеше към невидимия хоризонт.

Тревогата ми нарасна – плажът беше утъпкан така, като че ли на него бяха танцували цяло стадо слонове. Танцували са, сякаш обзети от ужас – следите водеха ту към езерото, ту към храстите, следвани навсякъде от гигантски нокти, несъмнено принадлежащи на хищник.

Целият настръхнал, тръгнах покрай гората, като внимателно заобикалях кривите дървета с поленнали по тях гъби и израстъци, от които изтичаше зеленикава гнила слуз.

Където пясъкът беше по-плътен, открих, че хищникът, преследващ стадото на гигантите, е бил двуног! При това от единия му крак липсваше един пръст и дори да го бе загубил в честен бой, това никак не ме успокои.

Белезникава мъгла се разтла върху пясъка. От ниските облаци мигновено се изля призрачен дъжд, плоски мехури зашумяха върху меките и влажни дюни... Не зная защо, но изведнъж си спомних за играчката, която Джой ми подари преди една или две години – зелен игуанодон² с пъпчива бодлива кожа, с големи зъби и опулени очи, със светкащи като броня пластинки по провисналия му корем... Много се надявах да не срещна сега нещо подобно...

В следващия момент установих, че двуногият хищник, който е голил стадото по брега, е имал и грамадна опашка – следата по пясъка представляваше цяла бразда, сякаш бяха влачили дърво... „Какво пък – казах си на глас. – Дай ми, господи, сила да скоча на оная страна на морето! Дай ми, господи, сила да разкъсам дебелия хипопотам!...“

Повече не се съмнявах каква машина съм задигнал... Тя – и аз бях

2. Игуанодон – грамаден двуног тревопасен динозавър от мезозойската ера. В Белгия са били намерени около тридесет скелета на игуанодони. Бел.пр.

възхитен от това! – можеше да преодолява чудовишни пространства!

Веднага в главата ми се появи колкото дивата, толкова и реална мисъл, че машината на Парк може да минава през времето! Ако беше така, аз можеше да съм се озовал във вековете, когато човекът още не е съществувал!

Като гледах спарената природа в душната мъгла, все повече и повече се убеждавах в правотата си. „Машината на Парк се движи по вертикала...“ „Машината на Парк унищожава целия земен транспорт...“ „Машината на Парк е ключ към постигане на абсолютното алиби...“

Търсех противоречия в тези си мисли, но не ги намирах. В края на краищата всички пътуваме във времето. Всички се движим непрекъснато през настоящето в бъдещето. И всеки от нас по един или друг начин е бил в миналото! Друг е въпросът за продължителността на нашите пътувания. Роденият през 1975 година, разбира се, не може да попадне в Итакия по време на Втората световна война, но аз съм бил там! И познавам хора, които са прониквали в миналото много по-дълбоко. За военния лекар Хесъп и Първата световна война не е история. Той е бил там! Така че в същност пътуването във времето е нещо обикновено. Друг е въпросът, че във всеки жив организъм природата е вложила някакъв ограничител – не можем да попаднем в миналото преди деня на раждането си.

Машината на Парк, реших аз, вероятно премахва това ограничение.

Взех да разглеждам островите от брега. Изглеждаха живи поради присъствието на някакви крилати твари. Свличайки се от скалите, те с писък се носеха към мътната вода и дори отдалеч виждах горе-долу размерите им. Като наближих, ме обзе униние. Съвсем голи прилепи се носеха във въздуха като безмоторни самолети, зъбите им дребни и много повече от обикновеното. Голите им крила завършваха с дълги човешки пръсти, които трепереха, сякаш в полета си се стремяха да докопат нещо, което притежателят им можеше да разкъса и убие.

Забелязах в пясъка красива раковина и веднага я мушнах в джоба си. Огромен валчест камък ми прегради пътя. Заобиколих го и установих, че това също беше раковина! Но каква! Колкото мен, не по-малка, и страшно завита, като че ли Херкулес е издевателствувал над нея. Неудачна скулптура на безпредметник³ – виждал съм такива при Хесъп... Какво?... Какво е това?... Не разбрах веднага, че виждам мравки. Най-

3. Безпредметник – привърженик на течението в изобразителните изкуства, което отрича изобразяването на предметите. Бел.пр.

обикновени мравки, които с нищо не се отличаваха от моите съвременници... Взех да се съмнявам дали наистина съм попаднал в миналото? Може би това са блатата на Флорида или Уганда, за които се разказват такива тайнствени и страшни легенди?...

И като потвърждение на съмненията ми, оттам, където бях оставил машината на Парк, се чу изстрел. От автомат. Еднократно. При това бе стрелял един човек...

2

Значи миналото е било само догадка!...

Това хем ме зарадва, хем ме накара да настръхна. Не беше много ясно как щях да се отнесат към човек с документи на южноафрикански журналист карабинерите на Перу или Куба... Трябваше да скрия машината и да изясня къде се намирам.

С тази мисъл се затичах към поляната. Към края на гората чух:

– Ла Пар!

Това не можеха да бъдат приятели.

– Ла Пар!

– Не крещи – скара се друг мъж на викация. – Сигурно го е сполетяла съдбата на Бериман.

Бериман?... Те говореха за Джек!

Легнах на тревата, обърнах се по гръб и измъкнах от джоба си мъничък, но тежък микрофон. Хвърлих го високо нагоре и той падна до капсулата. Не се надявах да го намеря в гъстата тиня на блатистата гнилоч, но си струваше да рискувам.

И веднага чух:

– ...Бериман беше хвърлен там, зад горичката. Беше още жив, но можеше ли да се съпротивява на бръмбарите? Мисля, че са го довършили.

Вторият се разсмя:

– Не съм чул за такова заточение. Как го каза – юрски период? Колко ли милиона години има до наши дни?

– Не по-малко от сто и петдесет? Не можем дори да си представим подобни величини. Времето не е валута, да го пресметнеш на сметалото. Едно ще ти кажа – такова заточение не пожелавам и на врага си. Дори въздухът там не е човешки, невъзможно е да се диша.

– По дяволите! Ние си свършихме работата. Ето го нашия модел.

Този нехранимайко Ла Пар го е захвърлил посред поляната. Имаме късмет, че е улучил „зеро“, а не „едно“ – енергията му ще стигне само за едно пътуване.

„И така – реших аз, – не ми провървя, задигнал съм модела...“

– Тук има хубав лов... – забеляза непознатият мъж, един такъв едър, масивен, с костюм на десантчик и автомат на шията, докато разглеждаше следите. Бедният Бериман, той сам се е убедил в това.

– Оставили са го зад горичката под храстите, дето приличат на ананас с пера. Доктор Парк казваше как да се наричат тези храсти. Струва ми се, палми... Да, точно така!

Говорещият се обърна и аз веднага мушнах главата си в тревата. Но ми стигаше и миг, за да го позная! „Джон Лесли! Не за първи път се сблъсках с този човек. Като агент в индустриалното контраразузнаване, той бе замесен в делото на фармацевтите и в това на «Експерта» и успя все пак да ни изтрови нервите. Но спечелих аз!“ – помислих си веднага с идиотска гордост: в тази операция се сблъскаха истински асове!

„Какво пък – казах си, – ловът трябва да бъде успешен. И (разбира се, поради различни причини) – последен! Или за мен, или за Лесли...“

Обърнах се на гръб (така ми беше по-лесно да следя горичката и да се вслушвам) и напрегнах слух.

– И така? – попита Лесли.

– Тази отрепка е изразходвала цялата енергия. Трябва да се върнем за батерии.

– Да се върнем – засмя се Лесли. – Но мен повече ме интересува, Баг, кой е той, този юаровец? Не е ли Хал от „Орландия“? Или може би Райт?... Едва ли. Не е в техния стил... По-скоро момчетата от Консултацията дублират Бериман. Например Милър.

„Точно така! – отбелязах си наум. – Само аз съм способен да дублирам Джек... И веднага си спомних тезата на Лесли – престъплението не се откупува...“

Ами ако Лесли е прав?

Каквото и да стане – пресметнах, – те имат повече шансове да се върнат в нашия свят. А аз мога да си остана завинаги на земята, населена с такива животни, каквито дори наркоманите не виждат и в най-страшните си сънища“.

Възкликанието на Лесли ме стресна.

– Погледни!

Неволно свих глава надолу.

– Къде?...

Повдигнах леко глава и видях Лесли. Той вървеше право към мен... И точно когато прицелът на „Магнума“ съвпадна с вертикалната бръчка на челото му, Лесли се спря пред захвърленото ми сако.

– Надявам се, че този юаровец не се е съблякъл сам – забеляза той.

Над поляната изпълзя мъгла и размаза очертанията на предметите. Тя се кълбеше, обвиняваше дърветата и поглъщаше звуците. Когато най-после се разсея, на поляната стърчеше само машината все в същото наклонено положение – „зеро“ се беше отучило да пресича времето.

„Те са се върнали в своя свят – си помислих с горест. – Върнали са се в света, където няма да се страхуват от всеки храст. Разбира се, свикнали са да подозират, но не и като мен, не трябва да се страхуват от всичко. Тях ги защитава законът. Мен ме защитава само шефът... докато съм му нужен. Лесли и помощникът му могат да се надяват на поощрение. Защитава ги законът. А мен само «Магнума»... Винаги съм живял и ще умра в неизвестност. А те след около десет години ще получат правото да разправят приключенията си пред цял свят и вероятно това ще бъде много забавно – двама възрастни агенти ще разказват весело с гръб към камерата как са надхитрили двама индустриални шпиони не къде и да е, а в миналото, милиони години преди раждането си...“

Заскърцах със зъби, като си представих колко весело ще се подсмиват, спомняйки си за чуждия свят и изпратените на безкрайно заточение Бериман и Милър.

„Стига! – казах си. – Ако беше самотен в онзи, човешкия свят, защо изведнъж взе да се страхуваш от самотата и в този?“

Тръгнах към машината, накуцвайки, но една черна сянка, в чиято реалност беше трудно да се повярва, ме накара да спра. В същия миг откъм горичката се разнесе отвратителен вопъл. „О! – помислих си. – Сигурно точно тук се намира голямата работилница за насичане на живи същества. Именно тук може би се вършат големите актове на сътворението...“

3

Не успях да се скрия в машината – от горичката изскочи някакво същество. Прекоси поляната с огромни скокове, подобно на кенгуру, работейки със задните си крака и голямата си опашка, която му служеше за нещо като балансър. В своя огромен ужас това същество не виждаше

нищо – с всичка сила се бухна в някакво тиквоподобно растение, разкъса го на парчета и се понесе по-нататък. И веднага на сцената се показа тъмен гигант, чиято сянка ми се бе мярнала в мъглата преди пет минути. Високомерно вирнал плоската си муцуна с крив, стърчащ между ноздрите рог, той мощно и тъпо отмина покрай машината в известна само нему посока.

Тази земя беше щедра на изненади. Така и не успях да вляза в машината – дълбоко под краката ми, под тревата и пясъка, под базалтовата настилка на материка изведнъж се разнесе тревожен тътен. Дърветата потрепераха, блатните мехури запляскаха, от пукнатините се плисна струя вода като жива. Подземният тътнеж погълна дрънченето на машината, която се понесе от тласъка към оврага. С вик се втурнах след нея, тъй като в същност губех единствената си връзка с човечеството.

Отворих люка и дръпнах към себе си хромираната дръжка! Никакъв ефект...

Яростно ударих с юмрук по илюминатора... Добре! Лесли обича лова. Ще му доставя това удоволствие. Само един от нас ще може да се измъкне от горските блата! Или... нито един!

4

Никакъв слънчев лъч не се появи на поляната. Като стена стояха облаците със задушаваци изпарения. Те размиваха очертанията на и без това тайнствените, сякаш с увеличени размери предмети. Седях, опрял гръб в топлата броня на „зеро“, втрещен в короната на мъхестото гинго, и изведнъж клоните му се раздвижиха, чу се шум и в мен се впериха светкащите зеници на някакво животно. То ме гледаше плахо и доверчиво, сякаш искаше да разбере кой съм аз. Може би тази плахост и доверчивост ми подеждваха толкова силно, че мигновено вдигнах „Магнума“ и изпразних пълнителя в отскочилото като торпедо зверче...

А после мракът се съгсти и започна буря...

Никога не съм си представял, че може да съществуват такива чудовищни светкавици! Падаха от небето косо и се забиваха като куки в земята, трептяха хиляди разклонения и накараха целия свят да замре. Атмосферното електричество изправяше косата и побоцкваше всяка става. Чаках, трескаво чаках дъжда, който би омиротворил зловещата оргия на електричеството.

И дъждът дойде.

Той наклони дърветата към земята, разми следите, превърна склона в корито на ревящ като водопад поток. Уморен, изтерзан, се скрих в машината, тъй като се страхувах и от бурята, и от връщането на Лесли. Цяла нощ гръмотевиците, светкавиците и вятърът ме държаха в напрежение, а разбеснелите се потоци отнесоха машината далеч от мястото на приземяването. Със сила открегнах люка, задръстен от листа и тежък мъх.

Хвърлих разпокъсаната си риза, измих се в мътния поток, проверих „Магнума“. Бях гладен, някакво неясно по-скърцване дразнеше ушите ми. Ах, да! Продължаваше да работи изгубеният в калта микрофон. Шумът на дъжда, хлъзгането на пясчинките – чувах всичко, което ставаше на поляната.

5

Цялата гора бе изпълнена със строшени клони и смачкани листа. Като се мъчех да превъзмогна сърцебиенето си и се задъхвах от тягостните изпарения, бродех, затънал до колене, в блатистата маса, а водата жвакаше под краката ми. Ако хищникът тръгнеше след мен, невъзможно беше да избягам. Това чувство на безпомощност ме направи агресивен: стрелях в един подозрителен храст и едва не заплатих скъпо за това. Нещо подобно на щраус, но голо, без никаква перушина, се нахвърли върху мен. В предните си крайници, рахитични в сравнение с долните, с които скачаше, странното същество стискаше продълговато яйце, явно откраднато от динозавъра. Чудовището нямаше зъби, но муцуната му беше като папагалска човка и изглеждаше толкова страшна, че предпочетох да отстъпя.

Този свят беше гъсто населен!

Непрекъснато се натъквах на следи, които водеха към блатото и храстите. Преобладаваха ципестите птичи лапи, каквито притежаваха всички обитатели на юрските блата – с тях преодолявах всички препятствия.

Под една висока палма, много приличаща на ананас с пера, видях животно, в което веднага разпознах подарената ми от Джой играчка... Игуанодон!...

Не помня кой философ беше нарекъл човека двуного същество, лишено от перушина. Този философ би се отказал от формулировката си, ако в някой лош съм му се яви моят игуанодон. Гол като черна диня,

клеknал на краката и опашката си като на триножник, той бавно и важно хрупаше листата на палмата, сякаш знаеше, че дървото няма да му избяга. А ноктите на лапите му бяха толкова големи, че с тях можеше да разкъса слон!...

А по-нататък, в изпотъпканата и разровена тиня се разхождаше още по-чудовищен звяр. Той наистина беше грамаден! Шията му беше толкова дълга, че без да се изправя на задните си лапи, можеше най-спокойно да погледне през прозореца на третия етаж на Консултацията. Не зная дали това би му се наложило, но шефът щеше бая да се ококори, ако видеше очите на този гигант. Обвит в слуз и водорасли, господарят на блатото бродеше в плаващата тиня, пръхтеше, душеше и с целия си вид искаше да покаже: аз съм огромен! Аз съм огромен! Минавай, без да ме докосваш!

Странно, гледах в него и отново си спомних за шефа...

Успокояваше ме една-единствена мисъл – тези гиганти трябва да са измрели много преди моето раждане! Парадокс? Да... Но нима вътре в самия човек, във всеки от нас, не се крие нещо парадоксално? Та нали не е изключено след някакви си сто години някой шестокрак ерудит от друга планета да посети нашата обезлюдена, унищожена Земя, и с учудване да установи, че самите ние – слезлите от дърветата и покорили небесата същества, сме запалили пожарите на атомните и неутронни бомби!

6

Върнах се на мястото, където според думите на Лесли е бил хвърлен Бериман... Намерих Джек Бериман (по-точно, онова, което беше останало от него) – изгризани кости, ръждясал пистолет...

Побутнах с носа на обувката си една от захвърлените кости на ръцете и внимателно свалих сребърния пръстен. Виж го този Лесли! Не за първи път го хващах в груби грешки. И сега е пропуснал да види магнитофона на Джек!

Пъхнах пръстена в джоба си и постоях още малко над тленните останки на големия професионалист. Полуотворен, изподраскан, не се зах да му копая гроб (на Джек му беше все едно, а аз нямах никакво време) и когато в приемника чух отново гласа на Лесли, с облекчение се върнах на поляната.

– Това е Милър! – чух. – Успели са да упоят и ограбят истинския

Ла Пар. Той сам се е оплакал в полицията... Така че, провървя ни. Този Милър си го бива! Успя да напакости на фармацевтите на Бърдок и да застреля „Експерта“. Но сега се хвана в капана. По-подходящ случай да унищожим омразната Консултация досега не ми е паднал... – Гласът на Лесли се промени: – Някога предлагаха на Милър да се откаже от този мръсен занаят.

– И отказа ли се?

– Нямахте друг избор. Твърде много е омърсен. Такива като Милър и Бериман само един идиот може да ги смята за супермени. Те са напълно зависими от шефа си.

– Остави ги! – забеляза помощникът на Лесли. – Виж каква буря е имало тук. Чак къде е метнала машината... Дай ключовете! – Чу се шум от метал. – Така, сега всичко е наред, „зеро“ е заредена. Включи я и карай като електрическото влакче в метрото: сейф – юрски период, юрски период – сейф! Няма да се изгубиш!

Сейфът! – загрях аз... Ама че работа, сега наистина съм в капана. Ако изобщо успея да се вмъкна в машината, с нея мога да се върна само в сейфа, а това значи да се набутам направо в ръцете на охраната на „Травъл“...

– Обзалагам се, че твоят приятел отдавна е свършил! – захили се помощникът. – Потънал е в блатото или се е натъкнал на динозавъра... Доктор Парк ме помоли да му отнеса няколко листа от онези, по-необикновените. Дай автомата, ще отида ей до онова дърво.

– И аз ще дойда! – каза Лесли, след като помисли малко.

„Какво пък – реших аз. – Дойде време и за лов...“

Двукракият похитител на яйцата нагло ми прегради пътя, изблецил полузатворените си като на змей очи. Не му се развиха, ами го заобиколих. В края на гората легнах и започнах да пълзя, докато не видях двете машини. Онази, с която беше пристигнал Лесли, стоеше в средата на поляната, точно на мястото, където се бях приземил, но аз веднага реших да задигна не нея, а „зеро“ – в същност и двете работеха като електрически влакчета... Какво щях да правя по-нататък, не знаех... Вероятно, ако унищожех едната и грабнех другата, щях да мога да се пазя с администрацията на „Травъл“...

Лесли и помощникът му ловуваха – на два пъти чух изстрели. Тези звуци ме въбсиха. Като почувствувах металния вкус на небцето и езика си, се нахвърлих върху голямата машина. Взех да късам кабелите, да чупя частите, тънкото стъкло на радиолампите. Конструирайте! Изобретявайте! Ще ви стигне времето – милиони години преди собственото ви

раждане!... Издигнете скелет от рогата на трицератопса⁴. Разтопете кварцово стъкло от пясъка! Изобретете триоди! Имате време! Пред вас е вечността!

Спрях се едва когато ме удари ток. Голямата машина бе унищожена. След като се убедих в това, изтичах към склона и тряснах люка на „зеро“ зад себе си. Хромираната дръжка послушно ми се подчини...

„Край“ – реших аз.

И веднага се появи болката.

7

Реакцията! – ето какво ме спаси.

Когато машината със страшно жалък звук се изтръгна от времето, дръпнах към себе си капака на люка и изскочих навън.

Учудих се, като видях, че моето „зеро“ стоеше не в сейфа, а по средата на шосето, до което унило се издигаха тухлените стени на „Травъл“... „А-а-а!“ – досетих се. – Машината се е придвижила по хоризонтала, отнесена е в склона, затова тук, в двадесетия век тя се озова извън сейфа!“

От завоя с рев изскочи цистерна. Беше набрала висока скорост по пустото шосе и аз веднага разбрах какво ще стане, затова мигновено отскочих встрани. Взривната вълна силно ме блъсна в гърба и над шосето се изви черен стълб. Над черния дим весело и игриво заиграха пламъци и в този задимен пожар, радостно поглъщащ метал и гума, с трясък влетя тежък триосен камион с емблемата на „Травъл“, който не успя да спре.

Измъкнах се от канавката и, накуцвайки, тръгнах надолу, където моментално беше станало задръстване. Никой не гледаше към мен, никой не се интересуваше от мен. Всички гледаха огъня, едни с тревога, други с любопитство, а имаше и такива, които се радваха. Незабелязан от никого, се промъкнах до една кола, скочих на волана и натиснах педала докрай.

Като направих маневрата, забелязах изненадания поглед на един от съседите си в една „Дакота“, който се встрещи в мен. Замрях... Моята вратовръзка! Моят костюм! Моята кола!... Това бях аз!

Но ако е така, значи съм се върнал в онова утро, когато операцията

4. Трицератопс – огромен динозавър с три рога от групата на цератопсите, живели през мезозойската ера. Бел.пр.

срещу „Травъл“ още се замисляше!... Разбира се, че е така! Спомних си и катастрофата на шосето. Само че тогава, в онова утро, аз я наблюдавах като Милър!

– Кретен – поиска ми се да викна на моя двойник, на самия себе си. – Нямаше за какво да се навираш в сейфа! Няма да намериш нищо освен няколко трупа!

Но аз не извиках.

Просто престанах да бързам. Ако наистина е онова утро, значи Милър още нищо не знае и, разбира се, няма да повярва на мен, на своя двойник. Нищо не може да го спре. Той ще отиде при шефа си, ще вземе документите, ще попадне при Номън... А нали предстоеше още да се стреля срещу Форман и да се наблюдава пътешествието на Лесли... Зави ми се свят, но намерих сили да се обадя от най-близкия телефон.

– При Хесъп!

Не бе ли това същият звън, който така озадачи Хелън през онова утро? Не бе ли това същият звън, който успокои шефа?

Натиснах газта и насрещните шофьори се вкамениха – небръснато изподраскано лице, разкъсана мръсна риза. Имаше на какво да се чудят. Но изобщо не можеха да се досетят от какъв затвор бях избягал!

8

– Ах, Ел!... Да си призная, винаги съм имал чувството, че нашата професия е някак си... неестествена! – Хесъп се протегна към мен като дълга съсухрена мумия и смъкна от гърба ми залепналата риза.

– Надявам се, че това не ви е пречело да работите за Консултацията?

– Разбира се – доволен отбеляза Хесъп. – На мен също ми харесва да подреждам информацията.

Той включи приемника и пресипналият бас на Хари Шледър изпълни стаята. Хари Шледър викаше до прегракване. Хари Шледър издевателствуваше над нас:

„Името ми е по-вонящо от птиче лайно в знойно небе. Името ми е по-вонящо от кошница с риби в деня на риболова в знойно небе. Името ми е по-вонящо от името на жена, излъгала мъжа си... О-о-о! – дереше се Хари Шледър: – Защо името ми е вонящо? Та нали не съм лъгал! Та нали не съм отнемал млякото на децата? Та нали не съм ловил божията птица? Аз съм по-чист от феникса! Чист съм, чист съм!“

– Фърфийлд – поясни Хесъп. – Неговите поп-опери напомнят живописиста на Рибли...

Махнах с ръка и тръгнах към банята, но Хесъп се домъкна и там с чашката си кафе.

– Никога ли не си се запитвал защо разумните хора на нашата планета са разделени на няколко твърде отличаващи се един от друг вида?

– От гледна точка на заека или тигъра вероятно това не е съвсем така – промърморих аз, докато насапунисвах раменете си.

Хесъп изпръхтя:

– Дори в това помещение сега се намират два вида. Аз съм представител на по-стария, почти изчезналия, а ти – на новия, който, боя се, че ще завладее окончателно цялата планета. Ние наистина сме доста различни, Ел. Така е. Не можем да не бъдем различни, та нали хората като мен с години сме се търкаляли из влажните окопи, с години сме живели с нелепата надежда да се върнем в света! Това не е могло да не ни промени! И промяната е засегнала в нас тъкмо онова странно и тайнствено нещо, което се предава от човек на човек заедно с неговата плът и кръв, но то не е нито едното, нито другото. То е като електричеството, Ел – всички знаят, че то запалва лампата, но никой не може да каже как изглежда... Разрушените къщи, Ел, могат да се възстановят, могат да се построят нови кораби на мястото на потопените, само човекът не може да се възстанови. – Хесъп се усмихна: – Да направиш изобщо човек е проста работа, по-просто, отколкото да си направиш къща или да си гравираш табакерата, но онези неща, които правят от човека човек, никога не могат да се изобретят. Онзи, който е преживял Първата световна война, испанската болест, кризи и бумове и по някакъв начин е останал жив, сега е археология, нещо като градовете на шумерите или Колизеума. Говоря така, защото, когато вървя по улиците, обръщам внимание не само на рекламните, но и на хората. Все повече и повече ми се струва, че съм попаднал в друг свят.

– Не те разбирам.

– Видът ми – търпеливо обясни Хесъп – се е развивал повече от милион години. Хранил се е с личинки и бръмбари, зърна и месо, гладувал е, ожаднявал е. Способните да променят света ръце и мозък са ни направили хора, но същите ръце и мозък са ни отнели работата. Стълбата – символът на човешкото развитие – се превърна в меката седалка на автомобила. Животът е отдаден на откупуване на машините. А нали хората като мен, Ел, са участвували непосредствено в създаването на така наречената култура. И каменоделецът, и ученият, и занаятчията... А

вие, Ел, сте загубили връзката между себе си и вещите. Дали са ви машината, която забелязвате само тогава, когато спре. Фактът, че ябълката цъфти, или над океана се разсъмва, ви оставя напълно равнодушен. Хората като мен познаваха вкуса на хляба и солта. Когато виждаха цъфнало дърво, те умееха да му се любоват. Не знаеха какво точно ги свързва с дървото, но знаеха, че такава връзка съществува. А вие, Ел, ядете химия, пиете химия, дишате химия. За вас животът протича в полумрака на кината и дансингите. Вашите плодове са загубили вкуса си. А нали някога са били такива шедеври на природата, като мозъка на Шекспир или на самия Леонардо! Вие сте други. Без да можете да създадете и най-дребно мекотело, сте способни да разрушавате светове.

– Слушайте, Хесъп, вие ме смятате за идиот!

– Не, ти не си идиот, Ел. За твое щастие животът на родителите ти е протекъл нормално. Щитовидната ти жлеза е в ред, организъмът ти е снабден с достатъчно йод, жлезите ти с вътрешни секретици функционират нормално. Говоря като лекар, можеш да ми вярваш. Не за първа година наблюдавам организма ти. Кожата ти не е пигментирана до черно, адисоновата болест те е отминала. Ти си нормален, Ел. Но си нормален не в нашия смисъл.

Той искаше да продължи, но аз яростно ударих с юмрук по водата:

– Престанете!

– Добре – каза той, като си допи кафето.

9

Затова пък шефът не беше развълнуван като Хесъп. Още от вратата ми протегна ръце и заситни към мен:

– Ел! Това беше най-кратката ти операция!

Не ми беше до комплименти. Веднага помолих за магнитофон.

Шефът и Хесъп въпросително ме загледаха.

„А-а-а!... – досетих се аз. – Все пак чакат какво ще им кажа, нали съм победител.“

Включих магнитофона.

Пращене, шепот, скърцане...

Като омагьосани следяхме касетата и трепнахме едновременно, изведнъж. Трепнахме от внезапното, втурнало се в стаята шумно дишане на подгонен човек, от изстрела, прорязал шумовете, и накрая от безумния вопъл. Нечовешки, див, мъртъв вопъл!...

Шефът намръщен се протегна към копчето за изключване, но аз го спрях. Дивият вопъл, който толкова ни поразил, вопъл на безумец, вопъл на полудял човек, принадлежеше не на кого да е, а на самия Джек Бернман – големия професионалист...

– Господи! Господи! Господи! – крещеше Джек вече вяло, покорно и унижено: – Господи! Господи! Господи!...

И все така до края на лентата:

– Господи! Господи! Господи!

Хесъп потресен вдигна към мен очи, но шефът не позволи на доктора да заговори – пхна магнитофона в джоба си, сложи на масата лист, „писалката“ и заповяда:

– Пиши!

Погледнах го и се засмях. Той изобщо не искаше да знае какво се е случило с Джек... Задоволих се само с тази усмивка... Седнах, притеглих листа и свалих капачката на писалката.

Но за какво да пиша?

За страха?...

Какво пък, трябваше накрая да си призная – ние, сътрудниците на Консултацията, с години тренираме своята плът и нерви, постоянно, всеки ден, всеки час, от всеки и винаги се страхуваме. Не напразно сменяме толкова често жилищата си, не напразно фактически не завързваме познанства.

Сериозните вестници ту с радост, ту с тревога осведомяват потресените си читатели за уреди, които превръщат всяка вътрешна електрическа верига в система от подслушвателни точки; същите вестници съобщават на читателите си за безшумно, почти абсолютно оръжие и всички ние, притежателите на това оръжие, постоянно и от всичко се страхуваме. Страхуваме се от коктейла си, защото в чашката ни може да е скрит миниатюрен предавател. Страхуваме се от клечката за зъби, защото в нея може да се намира магнитофон. Страхуваме се от жените, защото в дрехите им може да се скрие телекамера. Страхуваме се от табакерата в ръката на събеседника си...

По дяволите! Срещу мизерна сума по всяко време можеш да се снабдиш с приемник, който автоматично може да се унищожи, ако някой друг, освен собственика му, реши да прослуша тайно записания разговор. Захранването на такава апаратура не е проблем – тя функционира посредством радиовълните, разсеяни в ефира на планетата.

Великата тайна война, която сме обявили сами на себе си!

Общество, лишено от частен живот!

А когато хората престанат да вярват на всички и на всичко, нима това няма да бъде краят?...

10

Преди да започна да пиша, съобщих на шефа:

– Установих контакт с хората на Номън.

– Зная – каза той търпеливо. – Пиши.

– Не бива да оставам в града.

– Зная. Няма да останеш тук... Още повече, че документацията, отнасяща се до машината на Парк, вече е в наши ръце.

– Но аз не съм носил никаква документация!

– Не си имал такава задача. С това се занимаваше Джой. Ти великолепно отвлече вниманието от нейните действия.

Джой! Още една измама... Какво пък, още по-добре... Можех да направя извода... Пръв беше убит Бериман, втори Форман, после пазача на сейфа, а аз лично оставих в горските блата още двама души. Вероятно още някой е умрял на магистралата... И всичко това, за да се отвлече вниманието от Джой!

Какъв извод е това?

Нима Лесли се е лъгал, като казваше: престъплението не се изкупва?

Изругах се наум и нахвърлих върху листа същността на операцията.

– Кой ви се обади по телефона, когато се готвех да тръгна срещу „Травъл“?

– Ти, Ел! Ти се вмъкна във времето... Нима тонът ми тогава не те окуражи?

– Възможно е... Машината на Парк... какво все пак сте знаели за нея?

– Почти нищо! – засмя се шефът. – Но нима информацията не ти е достатъчна?

– Достатъчна е – измънках.

– Отлично! Е, сега, Ел, отиваме на летището. Заминаваш за Европа.

– Какво ще правя там?

– Ще почиваш! Нали много пъти сте почивали там с Джек... – Шефът внимателно ме погледна и в очите му прочетох тежко подозрение: – Нали искаше да си починеш, Ел?

Когато спомена името на Джек, нито един мускул на широкото му

лице не трепна. Хипнотизирай от неговото спокойствие, кимнах:

– С удоволствие ще замина. Нужна ми е почивка.

11

След като преминах през паспортния контрол, попаднах в неутрална зона. В единствения бар мъждукаха слаби светлини, а барманът лениво въртеше в ръце тежка бутилка уиски „Сантори“.

Бръкнах в джоба си да потърся монета и напипах нещо твърдо.

Подарък от Хесъп?

Не! Разтворих хартиятата и видях нежножълтите, приличащи на мънички сърчица листенца на гинго, започнали вече да увяхват – толкова милиона години след своето раждане! – и раковината, която вдигнах от твърдите бели пясъци на юрския плаж. Направо върху бялата повърхнина на раковината с ръката на Хесъп беше написано: „Астарта субморфофа – пластинкожабешки плитки морета“.

Кога успя да ги определи?

Пуснах раковината в кошчето... Листът на гингото залепна за потната ми длан. С погнуса го отлепих, хвърлих и него в кошчето и изведнъж, сякаш уплашен от нещо, се хвърлих към изхода. Обзела ме беше такава ненавист към всичко живо, такова отчаяние, че просто не забелязах веднага двамата едри тъмни младежи, които бавно се качваха след мен на ревящия „Боинг“...

КРАЙ

© 1974 Геннадий Парашкевич
© 1983 Ив. Янакиева, превод от руски

Геннадий Прашкевич
Шпион в юрском периоде, 1974

Сканиране и OCR: Мандор, 2002
Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1032>]